Hjørring Kommune

Miljøgodkendelse

af kvægbruget på Nejstvej 152, 9870 Sindal

– udvidelse fra 175,51 DE til 282,44 DE.

§ 12

Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Dato for gyldighed

31.oktober 2011

Teknik og Miljø
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1. Miljøgodkendelsens omfang 3

Resumé 3
Offentlighed 4
Klagevejledning m.v. 4
Gyldighed 4
Meddelelsespligt 4
Revurdering af miljøgodkendelsen 4
Ophør 5
Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger 5

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold 5

Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv. 5
Placering i landskabet 5

3. Husdyrholdet og produktionsforhold 6

Husdyrholdet og staldanlæg 6
Fodring 8
Ensilage 8

4. Øvrige produktionsforhold 9

Øvrige produktionsforhold 9
Driftsforstyrrelser eller uheld 9

5. Gødningsproduktion og –håndtering 9

Gødningstyper og mængder 9
Flydende husdyrgødning 10
Fastgødning inkl. dybstrøelse 11

6. Gener fra husdyrbrugets anlæg 12

Lugt 12
Fluer og skadedyr 12
Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner 12
Transport 13

7. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø 13

Ammoniakfordampning og naturområder 13
Udbringningsarealer 14
Vandløb og søer 15
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter) 15
Fjord og hav 16
Grundvand 16

8. Egenkontrol, management samt alternativer løsninger 16

Management og egenkontrol 16
Alternative løsninger 17

9. Bilag 18

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger) 18
Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre 22
Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen 23
Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder 24
Bilag 5. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav 34
Bilag 6. Opgørelse over transporter 38

1. MILJØGODKENDELSENS OMFANG

Resumé

Hans Jørgen Andersen har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af kvægproduktionen "Damsiggård Aps" på ejendommen beliggende Nejstvej 152, 9870 Sindal. Ansøgning om miljøgodkendelse søges i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug[1].
Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 175,51 DE til 282,44 DE i malkekøer og opdræt.

I forbindelse med udvidelsen skal der bygges en ny ungdyrstald, der etableres et halvtag på kostalden og der etableres kalvehytter nord for kalvestalden. Endelig etableres der en plansilo samt ny gyllebeholder.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 2693 9569 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse bilag 1 og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 29. april 2011

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler[1]. Når miljøgodkendelsen er meddelt, bortfalder den eksisterende miljøgodkendelse meddelt den 9. juli 2008. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår:**

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Ophør af anvendelse gyllebeholder (*vilkår 2.2.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 3.1.1.*)
- Etablering af skrabere på spalter i stalden (*vilkår 3.1.2.*)
- Placering af markstak med ensilage (*vilkår 3.3.1 og 3.3.2.*)
- Vask af maskiner, redskaber m.v. (*vilkår 4.4.1 og 4.4.2.*)
- Aftale med biogasanlæg samt anvendelse af gyllevogn med påmonteret pumpe (*vilkår 5.2.1 og 5.2.2.*)
- Placering af markstak med komposteret dybstrøelse (*vilkår 5.3.1 og 5.3.2.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt skal opbevares: Gødnings- og husdyrindberetning / mælkeafregninger / andre kvitteringer for afsatte dyr.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappere end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

[1] Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

Offentlighed

Ansøgningen offentliggjort i ugeaviserne. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 14. september 2011 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger.

Der indkom ingen bemærkninger til projektet i høringsfasen.

Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 7. december 2011 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamerhverv@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Teknik og Miljø, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Gyldighed

Vilkår:

1.1.1. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden for 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis det maksimalt godkendte produktionsomfang ikke er opnået inden fristens udløb, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet.

Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår[2].

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare[2].

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering[2]. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

[2] jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ophør

Vilkår:

1.1.2. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 4.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom.

Der skal redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle og derfor kan overføres til kvægbrug.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Det projekterede anlæg ligger indenfor skovbyggelinjerne, men I henhold til planloven er det tilladt at opføre erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri.

Placering i landskabet

2.1.1. Når gyllebeholderne ikke længere er nødvendig for driften, skal de fjernes senest 1 år efter ophør.

Der er søgt om opførelse af ny ungdyrstald vest for de eksisterende bygninger. Der ud over etableres der kalvehytter nord for kalvestalden samt et halvtag på kostalden. Endeligt etableres der en ny ensilageplads, der placeres i forlængelse med det eksisterende plansiloanlæg samt en ny gyllebeholder på 3000 m^3. Byggeriet vil blive opført i samme materialer som det eksisterende staldsystem.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Kommunen vurderer derfor samlet, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området samt, at det ikke vil få indflydelse på det bevaringsværdige landskab.

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

3.1.2. I sengestalden med fast gulv og 2 % hældning skal der etableres skrabeanlæg og skrabning skal foretages hver anden time.

Dyrehold og staldtype	*Staldafsnit nr.*	*Vægt-/alders-grænser*	*Antal årsdyr*	*DE*	*Antal mdr. på græs pr år - indenfor udbringningsarealet*	*Antal mdr. på græs pr år - udenfor udbringningsarealet*
Årskøer, tung race. Sengestald m. fast gulv 2% hældning, skrabning hver 2. time (128 stk.) Dybstrøelse (15 stk.)	*2,7*		*143*	*211,88*	*4(128 stk.) 6(15 stk.)*	*0*
Kvie/stud, tung race, 6 mdr. Til 26 mdr. Sengestald m. fast gulv 2% hældning, skrabning hver 2. time (100 stk) .dybstrøelse.(20 stk.)	*12*	*6 –26 mdr.*	*120*	*58,98*	*1*	*5*
Småkalve 0-6 mdr. Dybstrøelse	*11*	*0-6 mdr.*	*35*	*9,46*	*0*	*0*
Tyrekalve, 40-90 kg, dybstrøelse	*11*	*40-90 kg*	*65*	*2,1*	*0*	*0*
Dyreenheder i alt				***282,44***		

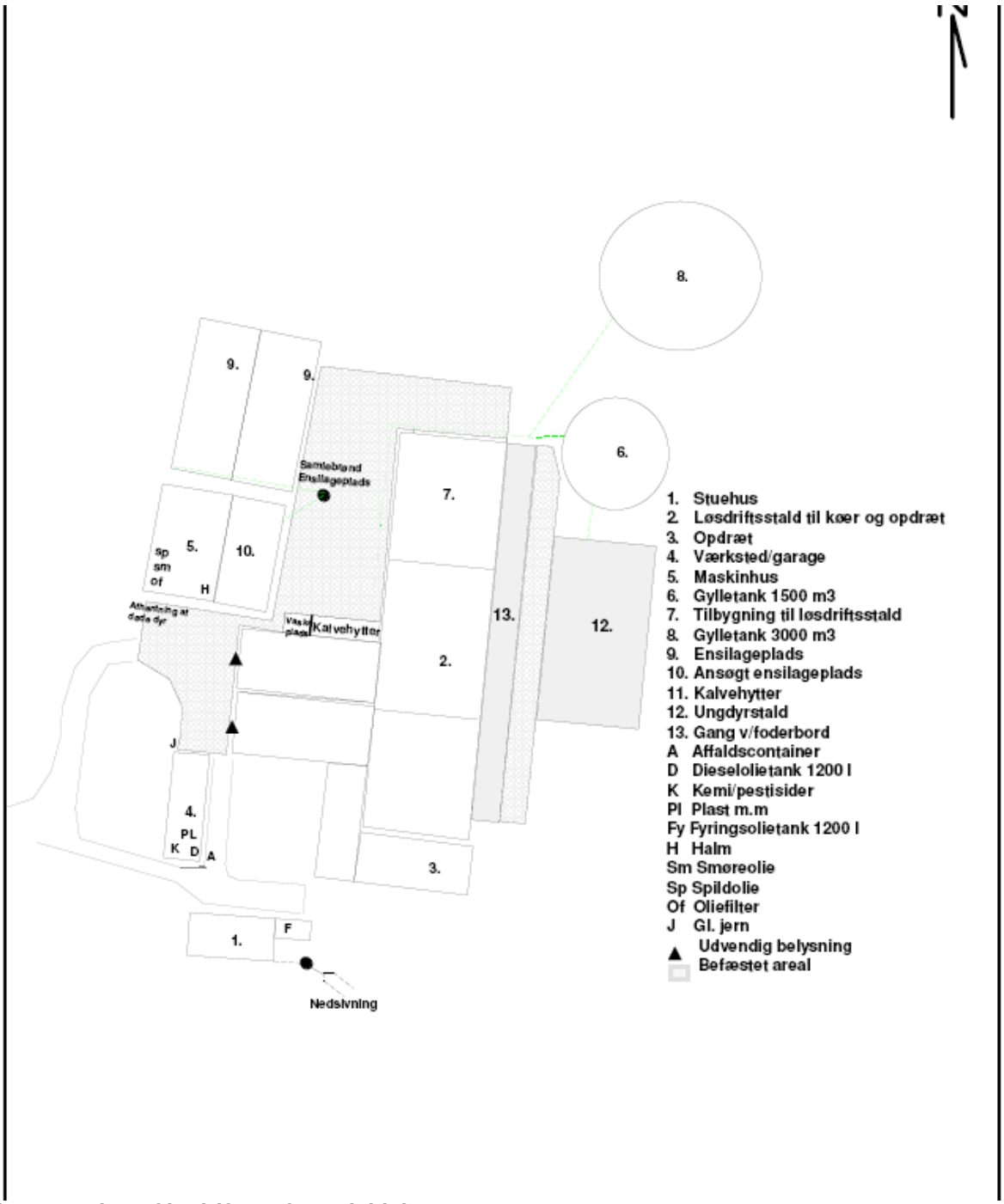

Anlægstegning af bedriften efter udvidelsen

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag frem til næste revurde-

ring. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Kommunen har beregnet BAT-niveauet for den ansøgte projekt til 1425 kg N/år. I det ansøgte projekt er udledningen i IT-systemet beregnet til 1009,93 kg N/år.

Kommunen har beregnet BAT-niveau for udvidelsen med baggrund i en besætningsstørrelse på 282,44 DE således:

143 årskøer 143 x 8	1144 kg N/år
120 kvier og stude 120 x 2,34	280,8 kg N/år
Samlet emission fra anlæg må max være	1425 kg N/år

Med baggrund i ovennævnte beregninger finder kommunen, at det ansøgte projekt samlet for ny og eksisterende stalde i forhold til ammoniak, lever op til kravet om BAT.

Fodring

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at BREF-dokumentet alene omhandler svin og fjerkræ og ikke kvæg. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen

Kommunens vurdering i forhold til BAT
Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Ensilage

Vilkår:

3.1.3. Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse

3.1.4. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Ensilagen vil fremadrettet fortrinsvist, blive opbevaret i siloer, men oplag i marken kan forekomme i enkelte tilfælde.

4. ØVRIGE PRODUKTIONSFORHOLD

Øvrige produktionsforhold

Vilkår:

4.1.1. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder.

4.1.2. Hvis ikke vaskepladsen findes i forvejen, skal den befæstede plads udføres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter, Vaskeplads til landbrugsmaskiner", nr. 103.11-03, revideret 14.04.09. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

I forbindelse med ansøgningen er indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkilder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i bilag 1.

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

Med hensyn til udledning af overfladevand og tagvand fra nybyggeri kræves kommunal tilladelse, som skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet påbegyndes.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I Bilag 3 ses kort over ejendommen med placering af pulverslukkere, nærmeste telefon, brandhaner mm.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

Gødningstyper og mængder

Det producerede husdyrgødning på ejendommen er alene kvæggylle. Der produceres i alt på ejendommen ca.3200 tons pr. år svarende til 288,44 DE.

Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion, tilførsel og afsætning af DE på ejendommen.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

Gødningstype	DE
Kvæggylle produceret på Nejstvej 152	151,01
Dybstrøelse produceret på Nejstvej 152	27,61
Afsat til græsning på marker indenfor udspredningsarealerne	79,25
Afsat til græsning på marker udfor udspredningsarealerne	24,57
Dybstøelse afsat til til landbruget Nejstvej 174	19,70
Kvæggylle afsat til landbruget Nordkapvej 21	50,50
Kvæggylle afsat til Anders Graven	1,00
Dybstrøelse afsat til Anders Graven	10,00
Kvæggylle afsat til Anders Graven	8,00
Kvæggylle afsat til biogasanlæg	20,50
I alt (til udspredning på ejede og forpagtede arealer)	**148,15**

Flydende husdyrgødning

Vilkår:

5.1.1. Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 20,5 DE. Aftalen skal indsendes til kommunen senest når produktionen når op på 267,94 DE.

5.1.2. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning er godt 3200 m^3. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte nedbør til beholderne. Med etableringen af den ny gyllebeholder vil kapaciteten være langt over 1 år.. Der findes 2 gyllebeholdere på ejendommen, når den nye, ansøgte beholder er opført.

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m^3)	Over-dækning	Pumpe-system
Gyllebeholder eksist.	1	1998	1500	Flydelag	Ingen pumpe
Gyllebeholder ny	2		3000	Flydelag	Ingen pumpe
I alt			**4500**		

Gyllebeholdernes placering fremkort af oversigtstegningen i afsnit 3.1. (bilag 1)

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 5.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering i forhold til BAT
Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning, med BREF-dokumentet vurderer kommunen at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Fastgødning inkl. dybstrøelse

Vilkår:

5.1.3. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse

5.1.4. Markstakke med komposteret dybstrøelse må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før dybstrøelse igen må placeres på samme

sted. I tilfælde af etablering af dybstrøelse i markstak skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Møddingspladsens placering fremkort af oversigtstegningen i afsnit 3.1.

Dybstrøelsen opbevares på eksisterende møddingsplads med fast bund og afløb til gylletank. Dybstrøelsen dækkes ned med plast, da der ikke er daglig tilførsel.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Aktuelle afstande (m)
Eksisterende eller fremtidig byzone	193	2260
Samlet bebyggelse	108	1443
Enkelt bolig (uden landbrugspligt)	61	288

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Fluer og skadedyr

Ved fluegener bekæmpes de med rovfluer. Der holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Døde dyr opbevares under kadaverkappe.

Husdyrbruget har tegnet abonnement ved Scankill Skadedyrskontrol til bekæmpelse af rotter.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.). Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

I forbindelse med malkeanlægget er der snegl der transporterer kraftfoder til malkestalden. Der er daglig brug af traktor i forbindelse med fodring samt kørsel med mælk, hver anden dag. Gyllepumper kører ca. 1 gang om ugen. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette.

Al kraftfoder tippes af i maskinhuset. Foderanlæg støjer minimalt, og er placeret inde i bygningerne.

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er tændt lys om aftenen.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter Dette skal se udfra, at der er knap 300 meter til nærmeste nabo..

Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af mælk samt gylletransporter sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, at omfanget af kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transporter fremgår af bilag 6.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrmiljøloven et det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 25 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning[3]. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven[4]. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt[5]. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne[6].

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg[7].

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 671,8 kg N/år i nudrift og 1009,9 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 338,1 kg N/år.

---

[3] Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven
[4] Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven
[5] Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).
[6] Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven
[7] Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

I nærheden af ejendommen er der ingen Natura 2000 områder, men hhv. 280 m SØ for og ejendommen ligger to overdrev beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt flere små overdrev, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i tre udvalgte naturpunkter (Fig. I) er beregnet til 0,1 – 0,7 kg N/ha per år. Den samlede belastning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste Natura 2000 område er vurderet til 0,0 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral på Natura 2000 områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatsdirektivet bilag IV og II
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttede efter husdyrlovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3. Den forøgede belastning med ammoniak i naturpunkt 1-2 må højest være 1,0 kg N/ha/år, men er beregnet til hhv 0,0 og 0,1 kg N/ha/år. I naturpunkt 3 må den højst være 7,0 kg N/ha/ år, men er beregnet til 0,7 kg N/ha per år.
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer

Udbringningsarealerne 19-0, 19-1, 19-0, 20-0, 22-0 og 52-0 overlapper med vejledende registreret § 3 natur (Fig. 2 og 3), og skal derfor udtages af udbringning.

Udbringningsarealerne er enkelte steder vandløbsnære men skråner ikke kraftig ned mod beskyttede vandløb og § 3 beskyttede naturområder.

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur
:

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 4.

Udbringningsarealer

Til ejendommen hører 64,58 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer samt 43,68 ha udbringningsarealer, der er aftalearealer med tredjemand. Arealerne modtager gylle med 2,3 DE/ha. Nedenstående oversigt viser hvor mange ha, der er placeret i forskellige typer følsomme områder.

	I alt, ha	I Nitratfølsomme indvindingsområde	I indsatsplan område	I nitratklasse 2	I fosforklasse 2	osv.
Ejet og forpagtede arealer	64,58	0	0	0	0	0
Aftalearealer	43,68	0	0	0	0	0

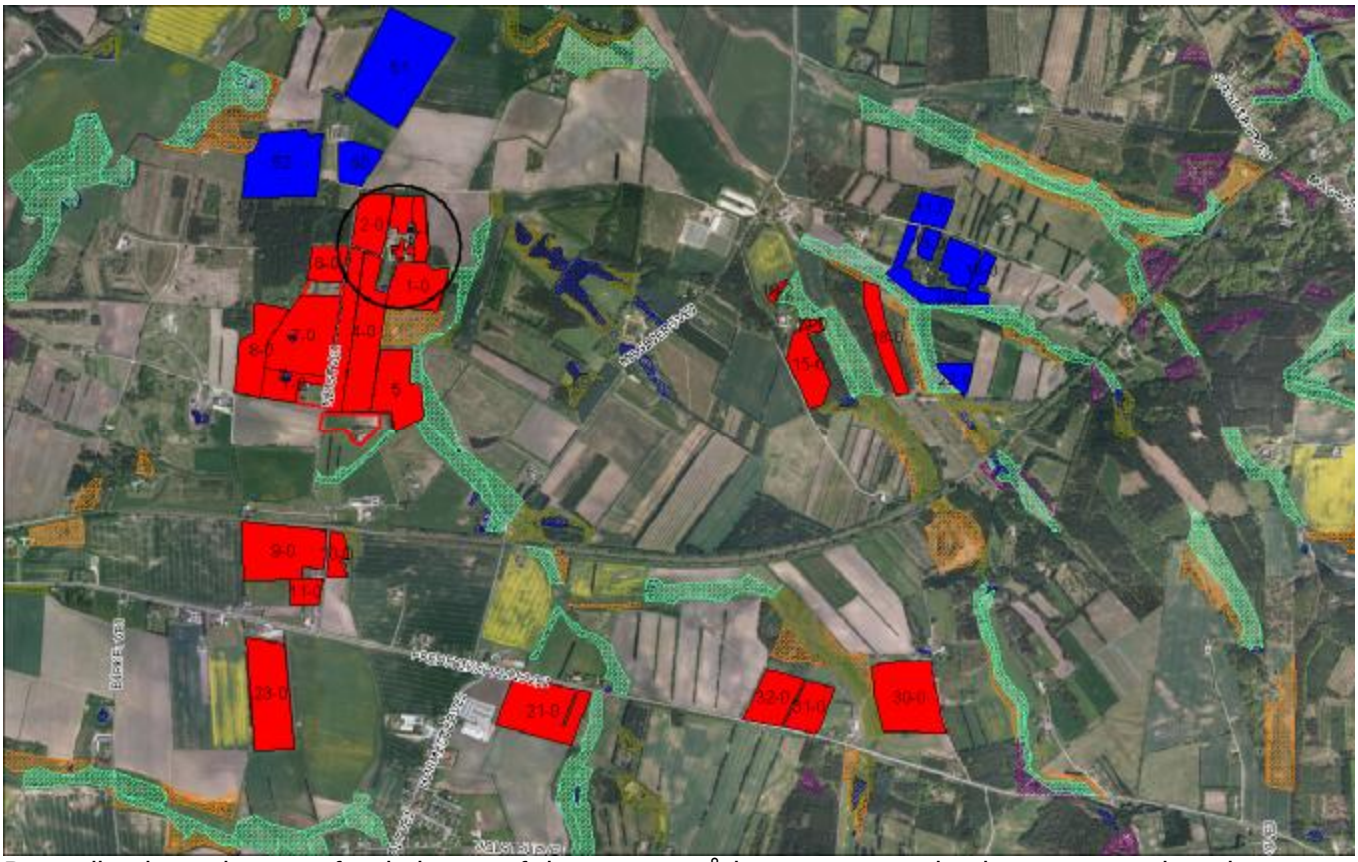

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

Vandløb og søer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen[8] må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m^2 eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven[9] må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstrømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrånende udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

Kommunen har konstateret, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav - ud over allerede eksisterende lovgivning.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gulliste. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Arter opført på Bonn-konventionens liste I og Bern-konventionens liste II og III har Danmark ligeledes et internationalt ansvar for at beskytte. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

---

[8] Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
[9] Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

1) Der er ikke registreret arter omfattet af Rød- og gullisten samt Bonn- og Bern-konventionen i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen.

Fjord og hav

Nogle af udspredningsarealerne i den ansøgte bedrift afvander til det Nordlige Kattegat, og den resterende del afvander til Skagerrak.

Til den nordlige del af Kattegat stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Det er imidlertid kommunens vurdering, at strømforholdene i Kattegat medfører, at en forøget udledning af kvælstof og fosfor fra oplandet vil kunne medføre en merbelastning af det kystnære habitatområde ”Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord” (Habitatområde nr. 14) og Natura 2000 området ”Hirsholmene og Elling Ås udløb” (Habitatområde nr. 4). Ifølge Natura 2000-basisanalysen for Hirsholmene og Elling Ås udløb er det marine miljø i Kattegat påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer.

I forhold til de arealer der afvander til Skagerrak, har Kommunen vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for både Skagens Gren og for Kattegat samt Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er ”god tilstand”. Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinier og Miljøstyrelsens vejledning. Den nærmere vurdering ses i bilag 5. Konklusionen er, at hverken påvirkningen fra det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulatio0n med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på de marine miljøer i Kattegat og Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor.

Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsoplande, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler.

8. EGENKONTROL, MANAGEMENT SAMT ALTERNATIVER LØSNINGER

Management og egenkontrol

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv.*

Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav. Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres. Gennemgang af stalde sammen med fagkonsulenter 4 gange om året. Gennemgang af markbrug sammen med fagkonsulent efter behov. Hver måned føres logbog over gyllebeholdernes flydelag Der er vandforsyning fra lukket system. Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant. Køletanken tæthedsprøves hvert år af et autoriseret kølefirma. Ejendommens forbrug registreres løbende. Kan dokumenteresmed udskrift af revisionsliste. Der leveres mælk til Arla og pro-

duktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården (www.arlafoods.dk/arlagaarden)der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen.

Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse. Der er tilknyttet en række fagkonsulenter der med faste intervaller gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere. Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK). Der er fast dyrlægeaftale. Der udarbejdes mark- og gødningsplaner for bedriften. Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år). Fodersammensætningen tilpasses løbende afhængig af bl.a. udbytte og kvalitet af grovfoder. Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke. Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alterntiver i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i *kursiv.*

0-alternativ - dvs. produktionen fortsætter uændret med nuværende produktion. Den nødvendige udvikling og effektivisering vil ikke ske på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække.

9. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Bilag 1 til ansøgning om tillæg	Ansøgningsnr. 15276	Dato 160210
Oplysninger om ejendommen Damsiggård, Nejstvej 152, Sindal		

Kort beskrivelse

I forlængelse af ejendommens Miljøgodkendelse af 9. juli 2008 ansøges hermed om et tillæg til godkendelsen. Der ansøges om udvidelse af besætningen i de eksisterende bygninger, opførelse af et halvtag på kostalden, opførelse af en ny ungdyrstald samt etablering af kalvehytter nord for kalvestalden samt etablering af en plansilo med randzone.

Ansøgt dyrehold

Nedenstående tabel giver et overblik over ejendommens dyrehold efter den ansøgte udvidelse. Detaljer omkring vægtgrænser og afgræsning m.m. fremgår af IT-ansøgningen.

Kategori	Antal	DE	Staldsystem
Kostald			
Malkekøer, st.race	120	177,80	Sengestald, fast drænet gulv med skrabere
Opdræt 6-26. mdr.	20	9,83	Dybstrøelse
Kalvestald		0	
Småkalve, 0-6 mdr.	25	6,76	Dybstrøelse
Malkekøer, st.race	15	22,23	Dybstrøelse
Kalvehytter		0	
Småkalve, 0-6 mdr.	10	2,70	Dybstrøelse
Tyrekalve, 40-90 kg	65	2,12	Dybstrøelse
Ny opdrætsstald		0	
Malkekøer, st.race	8	11,85	Sengestald, fast drænet gulv med skrabere
Opdræt 6-26. mdr.	100	49,15	Dybstrøelse
I alt		282,44	

Generelt om Bedst Anvendelig Teknologi (BAT)

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

Idet der er tale om en ansøgning IPPC-grænsen (en §12-sag) skal der redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management. Såfremt der i eksisterende stalde anvendes staldteknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for hvornår disse staldafsnit renoveres, således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier.

I nærværende ansøgning er der under de enkelte områder (staldindretning, management, fodring etc.) redegjort for ansøgers valg af teknik og evt. fravalg af oplagte teknikker. Der tages i redegørelsen udgangspunkt i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv svine og fjerkræhold fra 2003 (herefter nævnt "BREF") suppleret med de danske BAT-byggeblade (med forbehold for at de reelt er arkiveret og "udløbet"). Det bemærkes, at kvæg ikke er beskrevet i EU-kommissionens referencedokument, hvorfor det ikke kan anvendes direkte i kvægsager. En række af de forhold der nævnes i BREF-dokumentet kan dog overføres til kvægbesætninger, herunder forhold vedrørende opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning samt vedr. management. Det bemærkes end-

videre, at der i forbindelse med Husdyrloven er indført referencestaldsystemer for de forskellige dyretyper. Referen cesystemet er den tilgængelige staldtype med lavest NH3-fordampning og kan som sådan betragtes som bedst til- gængelig teknologi. I bilag 3, i vejledningen til Husdyrloven, er der anført en række teknologier, der kan anvendes t yderligere reduktion af NH3-fordampningen og som anses for tilstrækkeligt dokumenterede.

Staldindretning

Redegørelse for anvendelse af BAT

Med henblik på at reducere NH3-emmisionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svi- nestalde at reducere overfladearealet hvorfra der kan ske NH3-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanale at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader der er nemme at rengøre. En tilsvarende effekt kan opnås i kvægstalde ved etablering af skrabere ovenpå spalter eller ved etablering af fast drænet gulv med skrabere. Ligele des kan ammoniakfordampningen reduceres ved skrabere i kanalen hvorved gyllen hyppigt kan fjernes. I svinestal er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation fin des ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllek ling i kvægstalde.

Præfabrikeret drænet gulv

Der er udarbejdet et BAT-byggeblad for præfabrikeret drænet gulv med skraber. Det pågælden byggeblad er imidlertid arkiveret i september 2007. BAT vurderingen af præfabrikerede drænede g ve viste en lavere ammoniakemmision samt færre etableringsomkostninger end referencesystem (spaltegulv med ringkanal), hvilket taler for disse gulve som BAT.
Den valgte gulvtype i kostalden, fast drænet gulv, har samme ammoniakfordampning som det præf brikerede drænede gulv.

Luftrensning

Det er ikke muligt at etablere luftrensning idet alle produktionsbygningerne er med naturlig ventilation.

Forsuring

Der etableres ikke forsuring på ejendommen i forbindelse med udvidelsen.

Idet der er tale om en staldtype med fast gulv, vil der kun kunne opnås en reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken svarende til ca. 1 %. Der er dermed en begrænset miljømæssig effekt ved etablering af forsuring.

Dybstrøelse

De øvrige stalde er etableret med dybstrøelse. For produktioner på dybstrøelse betragtes denne opstaldningsform som referencen, hvis det sker i naturligt ventilerede stalde. Det er tilfældet på Damsiggård, og denne opstaldnings- form må betragtes som BAT.

Sammenfatning

Sammenholdes ansøgers valg og fravalg af staldteknik med BREF-dokumentet vurderes det at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Foder

Fodringsstrategi på ejendommen

Bedriftens eget grovfoder er basis i foderrationen og der suppleres med indkøbt kraftfoder, korn, mi neraler, vitaminer m.m. Der tages analyser af alt grovfoder, således at foderplanen kan optimeres efter bl.a. energi- og proteinindhold. Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægkonsulent. Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende og der udarbejdes Endages FoderKontrol (EFK).

Køerne fodres med en fuldfoderblanding. Ungdyr fodres ligeledes med en fuldfoderblanding baseret grovfoder (græs, majs, halm etc.), mens småkalve tildeles mælk og korn/kraftfoder.

Redegørelse for anvendelse af BAT
Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at BREF-dokumentet alene omhandler svin og fjerkræ og ikke kvæg. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen

Sammenfatning

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderes det at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Gyllen opbevares i ejendommens to gylletanke på hhv. 1.500 og 3.000 m3. Opbevaringsanlæg er indtegnet på anlægstegningen (bilag 2). Der er vedlagt kapacitetserklæring (bilag 5). På de to gylletanke etableres naturligt flydelag eller flydelag med snittet halm eller tilsvarende og der føres logbog. Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion. Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget. Der er tilstrækkeligt landbrugsareal til rådighed i lokalområdet og samtidig er der tale om en relativ lille udvidelse, der ikke økonomisk kan bære investering i separationsanlæg.

Redegørelse for anvendelse af BAT
Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Jf. BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Sammenfatning

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og behandling af husdyrgødning, med BREF-dokumentet vurderes det at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Udbringning af husdyrgødning

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. En række af arealerne ligger under 1.000 m fra sårbare arealer i henhold til § 7 i Husdyrloven og her nedfældes gyllen på sort jord og i græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

BAT vedr. udbringning af husdyrgødning

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen a gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgi velserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere a undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringninge af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Sammenfatning

Sammenholdes ansøgers redegørelse for udbringning af husdyrgødning med BREF-dokumentet vurderes det at de ansøgte projekt lever op til BAT.

Lysforhold, ventilation samt energi- og ressourceforbrug *(Årligt forbrug af energi i form af ol benzin, el m.m. Placering af lyskilder, opbevaring af olie m.m. For § 12 sager endvidere redegøre for energibesparende tiltag)*

Der er naturlig ventilation i alle staldbygninger og derfor ikke forbrug af energi til ventialtion.

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen (bilag 2). Der er dagslysstyring på belysning i kostalden.

BAT vedr. energiforbrug

Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF BAT at anvende naturlig venti tion. Når der anvendes mekanisk ventilation, er det BAT at optimere udformningen af ventilationss stemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det desuden BAT at anvende lavenergibelysning.

Der er ikke etableret timer/sensorer/ energibesparende lys på alt det udendørs og indendørs lys. I takt med at der bliver behov for udskiftning/reparation af belysningen, vil det blive ændret til energibesparende lys.

Sammenfatning

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energiforbruget med BREF-dokumentet vurderes det, a det ansøgte projekt lever op til BAT. For så vidt angår energibesparende belysning er det dog først i takt med udskiftning af belysningen at den fulde energibesparende effekt opnås.

Vandforbrug (samlet vandforbrug før og efter udvidelsen/ændringen opdelt i drikkevand, vand vask af stalde og markredskaber/maskiner m.m. For § 12 sager endvidere en redegørelse for vandb sparende foranstaltninger).

Det forventede vandforbrug fremgår af bilag 3. Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på reduktion af vandforbruget. Vaskevand fra malkeanlæg anvendes til rengøring af malkestald. Staldende rengøres normalt én gang årligt.

BAT vedr. vandforbrug

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrenser efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registre re vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Sammenfatning

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af vandforbruget med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT. I forbindelse med kommende investeringer vil muligheder for vandbesparelser endvidere indgå i overvejelserne.

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

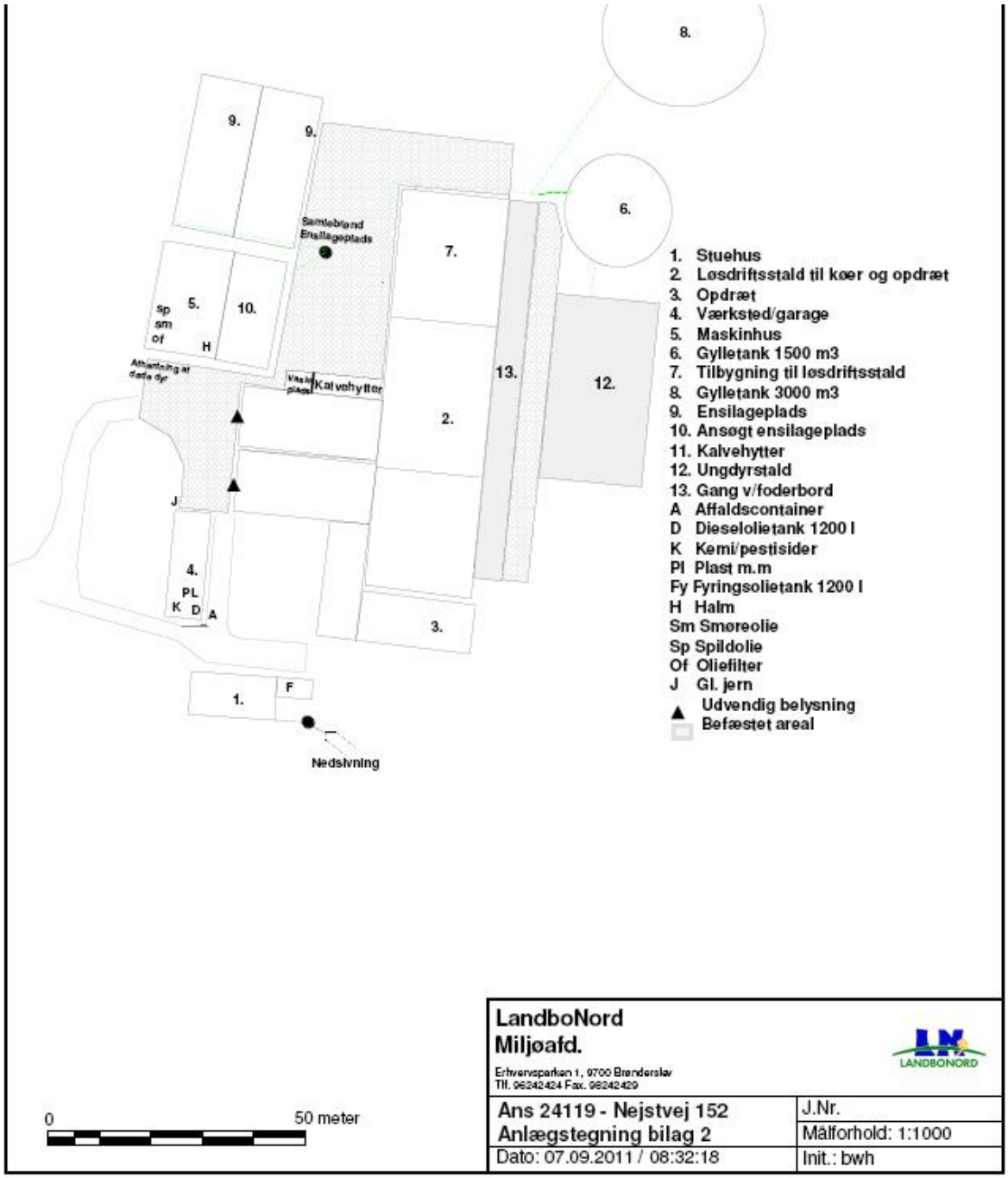

Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen

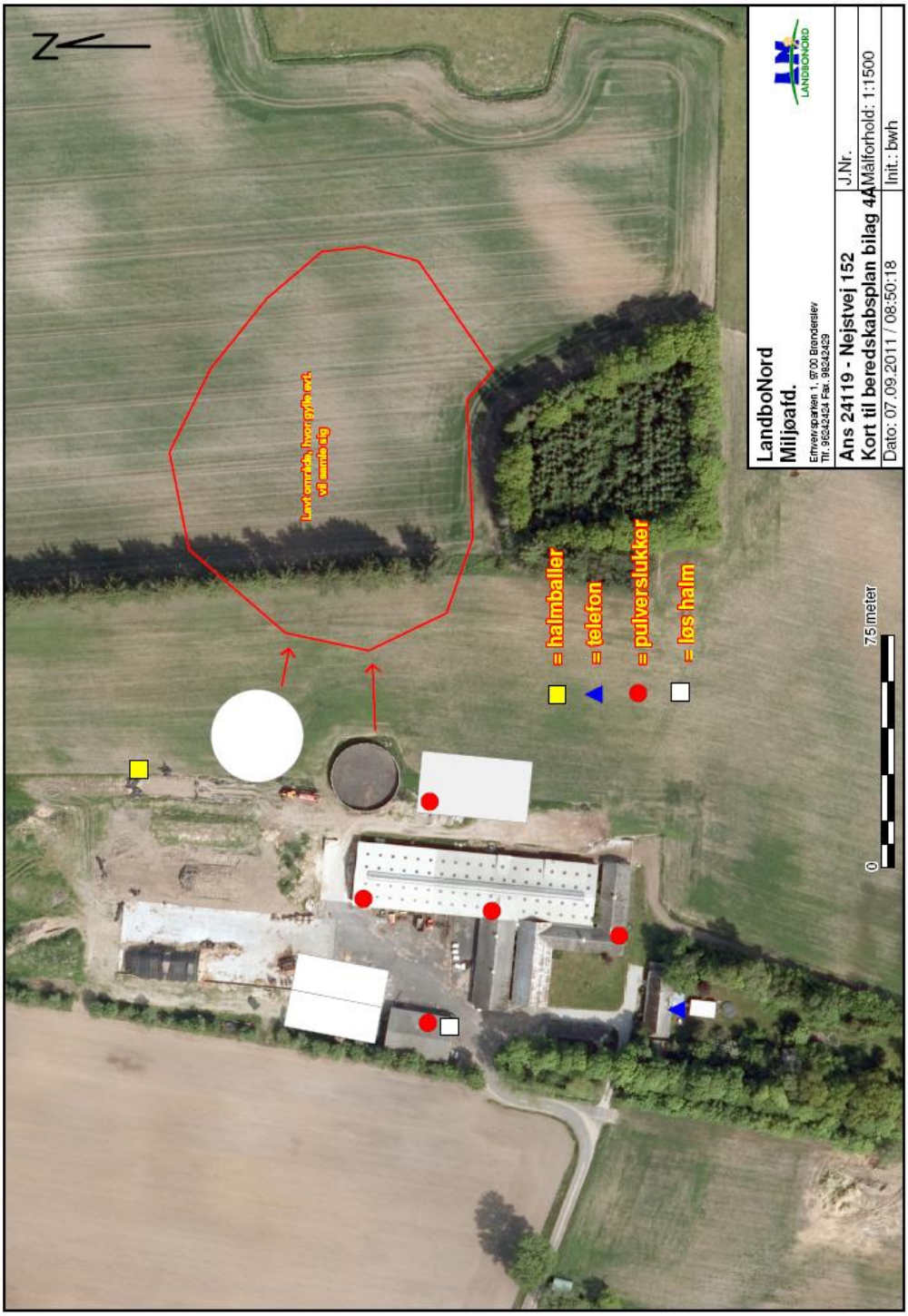

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

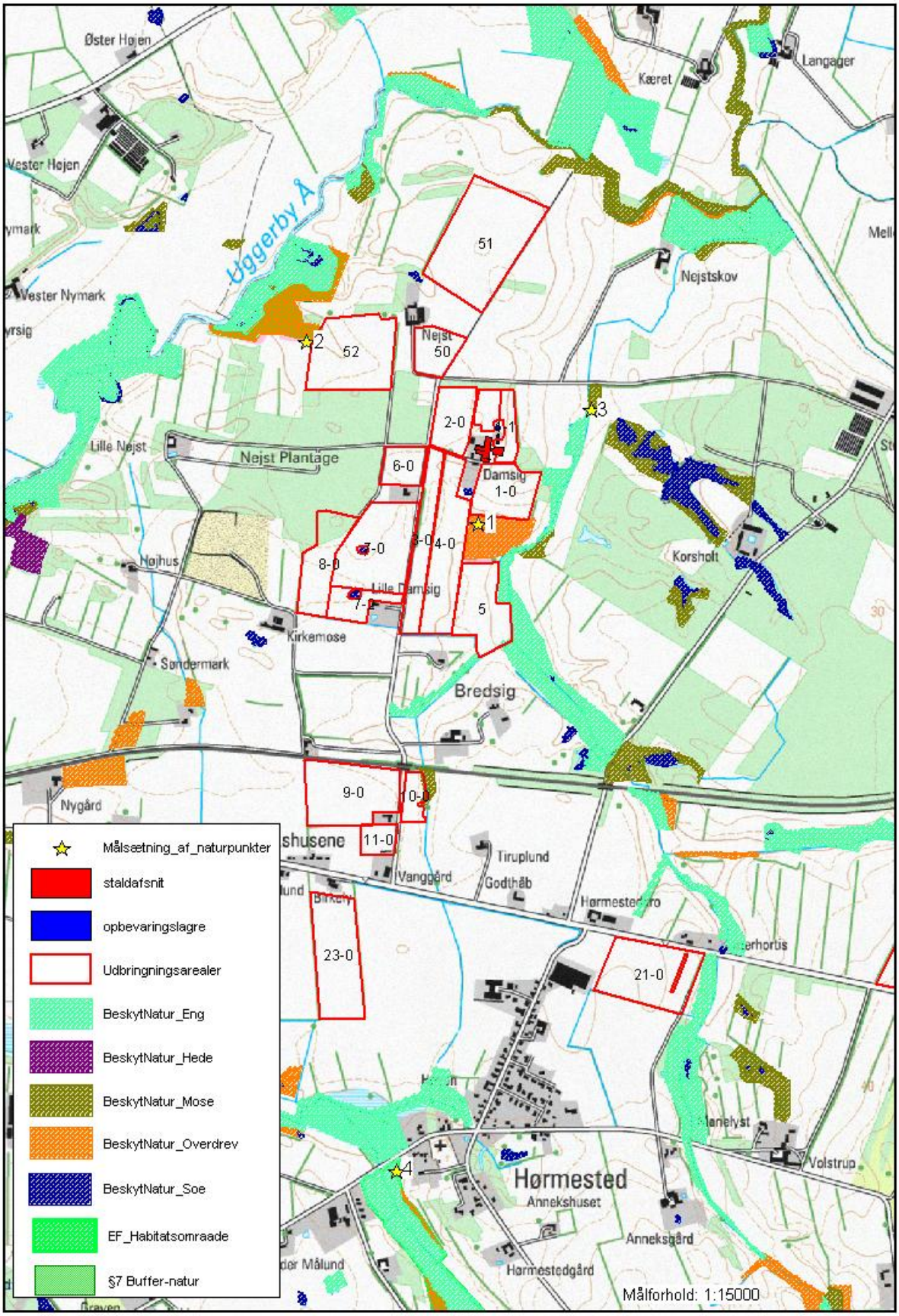

Figur 1. Ejendommens (rød firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-3 (gul stjerne).

Figur 2. Udbringningsareal 19-0, 19-1, 19-0, 20-0 og 22-0 der overlapper delvist med § 3 beskyttet natur, og hvor overlappende del skal udtages af udbringning. Overlappende areal er markeret med lysegrøn streg.

Figur 3. Udbringningsareal 52-0, der overlapper delvist med § 3 beskyttet natur, og hvor overlappende del skal udtages af udbringning. Overlappende areal er markeret med lysegrøn streg. Desuden et areal ved staldbygningerne som skal udtages af udbringningsarealet.

Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse (§ 12) – Nejstvej 152

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning[10]. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven[11]. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt[12]. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne[13].

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg[14].

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 671,8 kg N/år i nudrift og 1009,9 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 338,1 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Tislum Møllebæk (EF-habitatområde 215), som ligger 2,3 km syd for driftsbygningerne og 500 m fra nærmeste udbringningsareal. Tolne Bakker(EF-habitatområde 214), som ligger 4,0 km øst for driftsbygningerne og 1900 m fra nærmeste udbringningsareal og endelig Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose (EF-habitatområde 3), som ligger 1200 m fra nærmeste udbringningsareal.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

1) Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatsdirektivets bilag IV og II i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV og II kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatsdirektivets bilag II.

---

[10] Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven
[11] Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven
[12] Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).
[13] Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven
[14] Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Kommunen vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for de nævnte bilag IV og II arter.

Arter beskyttede efter Rødliste, Gulliste, Bern- og Bonn-konventionen

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gulliste. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Arter opført på Bonn-konventionens liste I og Bern-konventionens liste II og III har Danmark ligeledes et internationalt ansvar for at beskytte. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

1) Der er ikke registreret arter omfattet af Rød- og gullisten samt Bonn- og Bern-konventionen i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m^2 i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m^2 eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m^2, er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m^2.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af udvalgte § 3 naturtyper (kategori 2 areral)[15]. Disse områder er beskyttet mod en totalbelastning af kvælstof på 1,0 kg N/ha per år.

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 tildelt en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med mulighed for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problem arter.

Herudover indgår en række planforhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

I nærheden af ejendommen, (180 m SØ og 760 m NØ) er der registreret to overdrev efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt flere moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrev er den mest følsomme naturtype for ammoniakbelastning indenfor bedriftens nærområde (Fig. 1).

Naturpunkt 1
Et overdrev beliggende 180 m SØ for ejendommen på ca. 2,9 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3 og § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. På arealet er der ved

[15] Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 7

en besigtigelse den 13. april 2011 registreret syv positive arter, nemlig liden klokke, fåre-svingel, mark-frytle, alm. enghavre, håret høgeurt, katteskæg og sand-star, ligesom der er registreret rensdyrlav, almindelig hvene, høst-borst, alm. kongepen og en række mere almindelige overdrevs-arter. Arealet vurderes at være yderst følsomt over for afsætning af ammoniak ud fra det registrerede plantesamfund med flere følsomme arter og med et areal der har status af habitatnaturtypen 6230.

Arealet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes overdrevet at have en høj målsætning og være yderst følsom over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 10,5 – 12,5 kg N/ha per år. Da målsætningen for området er høj er tålegrænsen efter kommunens skøn 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,8 kg N/ha per år. Den nedre tålegrænse for naturtypen er derfor overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at arealet udgør et kategori 2 areal efter den ny husdyrbekendtgørelse og dermed har status af ammoniakfølsom naturtype (§ 7 buffer-areal) som ligger tættere på ejendommen end 300 m. På denne baggrund vurderes det, at der ikke må være en merbelastning på mere end maks 1 kg i naturpunkt 1.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager. Totalbelastningen er beregnet til 0,3 kg N/ha per år. Således belastes området samlet (fra stald, lager og udbringningsarealer) med 0,3 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt 2

Et overdrev beliggende 760 m NØ for ejendommen på ca. 3,2 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3 og § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. På arealet er der ved en besigtigelse den 13. april 2011 registreret tre positive arter, nemlig fåre-svingel, håret høgeurt og sand-star, ligesom der er registreret rensdyrlav, hvid anemone, almindelig hvene, høst-borst og en række mere almindelige overdrevs-arter. Arealet var meget hårdt græsset med får, og det var svært at registrere urter på arealet. Arealet vurderes dog, at have et plantesamfund svarende til naturpunkt 1, og dermed være yderst følsomt over for afsætning af ammoniak ud fra det registrerede plantesamfund med flere følsomme arter og med et areal der har status af habitatnaturtypen 6230.

Arealet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009 og indgår i en våd økologisk forbindelse langs Uggerby Å. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes overdrevet at have en høj målsætning og være yderst følsom over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 10,0 - 12,5 kg N/ha per år. Da målsætningen for området er høj er tålegrænsen efter kommunens skøn 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,8 kg N/ha per år. Den nedre tålegrænse for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at arealet udgør et kategori 2 areal efter den ny husdyrbekendtgørelse og dermed har status af ammoniakfølsom naturtype (§ 7 buffer-areal) som ligger tættere på ejendommen end 1000 m. På denne baggrund vurderes det, at der ikke må være en merbelastning på mere end maks 1 kg i naturpunkt 2.

Ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år fra stald og lager. Totalbelastningen er beregnet til 0,1 kg N/ha per år. Således belastes området samlet (fra stald, lager og udbringningsarealer) med 0,1 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt 3

En mose på ca. 0,3 ha, beliggende 490 m nordøst for ejendommen, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3 er således besigtiget den 6. september 2004. På arealet er der ved en

besigtigelse den 13. april 2011 registreret stor nælde, grå-pil, hyld, vorterod, gul iris, hindbær og skov-angelik.

Mosen udgøres af en typisk pilemose på lavbund med total dominans af højstaudevegetation og grå-pil. Ingen af de registrerede arter, indikerer at arealet har en særlig høj følsomhed overfor kvælstof, mens flere tværtimod er nitrofile arter (stor nælde og hindbær). Arealet vurderes derfor at være svagt følsomt over for afsætning af kvælstof.

Arealet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes mosen at have en middel målsætning og være svagt følsom over for afsætning af ammoniak. Mosens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 17,5 – 22,5 kg N/ha per år. Da mosen er svagt følsomt, vurderes tålegrænsen efter kommunens skøn at være 22,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,8 kg N/ha per år. Den nedre tålegrænse for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles skærpede krav til ammoniakbelastningen på arealet, da det ikke er registreret som en ammoniakfølsom naturtype og/eller levested for fredede, rødlistede og/eller beskyttede planter og dyr omfattet af bilag IV. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 3 ikke må være højere end 9,7 kg N/ha per år, hvis mosens tilstand ikke skal ændres og opretholdes som levested for de nævnte arter.

Da der ikke er fundet internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen tilføres 0,2 kg N/ha per år fra stald og lager. Totalbelastningen er beregnet til 0,7 kg N/ha per år. Således belastes området samlet (fra stald og lager) med 0,7 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af mosens tilstand.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Udbringningsarealerne 19-0, 19-1, 19-0, 20-0, 22-0 og 52-0 overlapper helt eller delvist med vejledende registreret § 3 natur (Fig. 2 og 3), og den overlappende del skal derfor udtages af udbringning. Det skal bemærkes, at udbringning af flydende og fast husdyrgødning på sort jord og græsmarker per 1. januar 2011, skal ske ved nedfældning[16].

Det vurderes at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning i forbindelse med den udvidelse ikke belaster naturområder.

Kulturenge må kun anvendes som udbringningsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

Stærkt skrånende arealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen[17] må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m^2 eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven[18] må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstrømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrånende udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

---

[16] Jf. §§ 24 og 38 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

[17] Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Kommunen har konstateret, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav - ud over allerede eksisterende lovgivning.

Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Ejendommen har arealer indenfor områder udpeget som værdifuld naturområde og økologiske forbindelser efter Kommuneplan 2009.

I områder udpeget som værdifuld naturområde må arealanvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde naturkvaliteten for områdets naturtyper, der er fastlagt efter principperne i kommunens naturplanlægningssystem, jf. retningslinje 2.3.4 i kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 2.3.7 i Kommuneplan 2009.

Merbelastningen i forbindelse med etablering af bedriften vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse.

Fredninger

Der ligger ingen fredede område med ammoniakfølsom natur i nærheden af ejendommen. Kommunen vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra udvidelsen.

A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 22 km fra ejendommen og Milesøerne syd for Skagen som ligger mere end 19 km fra ejendommen.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i de nævnte områder. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i de A-målsatte søer negativt.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakbelastning med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

[18] Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

Tabel I. Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde- og lageranlæg.

Naturpunkt	1	2	3
Naturtype	Overdrev	Overdrev	Mose
Målsætning	Høj	Høj	Middel
*Målsætningsmetode**	A	A	A
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10,0	10,0	22,5
Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)	12,8	12,8	12,8
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	0,0	0,2
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	0,7	0,9	9,0
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,3	0,1	0,7
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	1,0	1,0	9,7
Afstand fra anlæg til naturpunkt (m)	180	760	490
Omfattet af lov	Husdyr-loven	Husdyr-loven	Natur-beskyttel-sesloven
Besigtigede (dato)	13-04-2011	13-04-2011	13-04-2011
Planstatus	Værdifuldt naturområ-de	Økologisk forbindelse og Værdifuldt naturområ-de	Værdifuldt naturområ-de

* Målsætningen er beregnet ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, tidligere besigtigelser, planstatus)

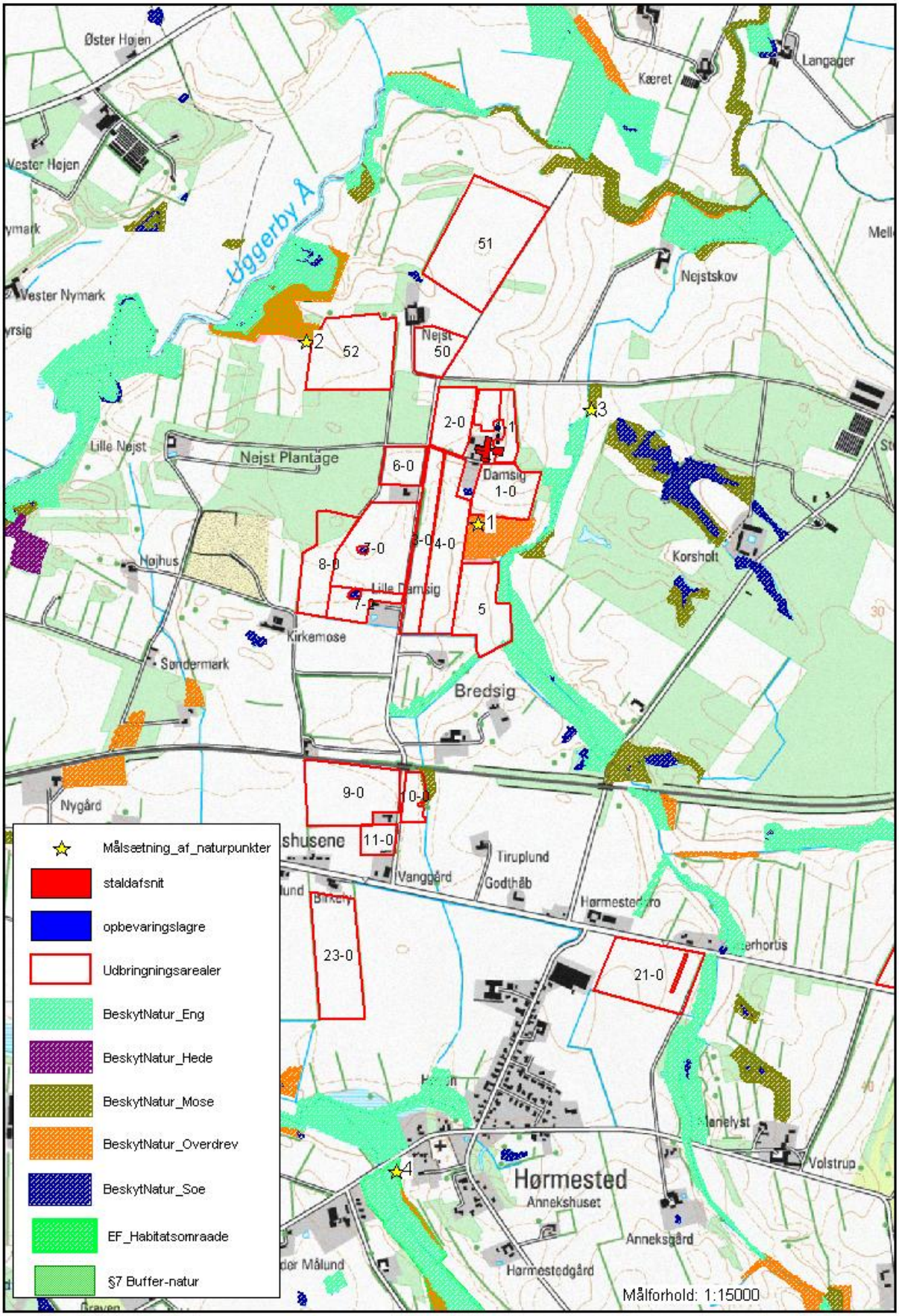

Figur 1. Ejendommens (rød firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-3 (gul stjerne).

Figur 2. Udbringningsareal 19-0, 19-1, 19-0, 20-0 og 22-0 der overlapper delvist med § 3 beskyttet natur, og hvor overlappende del skal udtages af udbringning. Overlappende areal er markeret med lysegrøn streg.

Figur 3. Udbringningsareal 52-0, der overlapper delvist med § 3 beskyttet natur, og hvor overlappende del skal udtages af udbringning. Overlappende areal er markeret med lysegrøn streg. Desuden et areal ved staldbygningerne som skal udtages af udbringningsarealet.

Bilag 5. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Nogle af udspredningsarealerne i den ansøgte bedrift afvander til det Nordlige Kattegat, og den resterende del afvander til Skagerrak.

Til den nordlige del af Kattegat stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Det er imidlertid kommunens vurdering, at strømforholdene i Kattegat medfører, at en forøget udledning af kvælstof og fosfor fra oplandet vil kunne medføre en merbelastning af det kystnære habitatområde "Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord" (Habitatområde nr. 14) og Natura 2000 området "Hirsholmene og Elling Ås udløb" (Habitatområde nr. 4). Ifølge Natura 2000-basisanalysen for Hirsholmene og Elling Ås udløb er det marine miljø i Kattegat påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer

I forhold til de arealer der afvender Skagerrak har Kommunen vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår af såvel basisanalysen for Kattegat som for Skagerrak samt Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinier og Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1: <u>Påvirkning fra projektet i sig selv.</u>
Kvælstof/fosfor-udvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. (Påvirkning fra projektet i sig selv.)

2: <u>Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.</u>
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

KATTEGAT:

<u>Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv</u>

<u>Kvælstof:</u>
Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Nordlige Kattegat, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for "Nordlige Kattegat" og "Læsø", hvilket er sammenfaldende med den del af hovedvandopland 1.1 som i forslag til vandplaner betegnes Nordlige Kattegat. I udpegningsgrundlaget for habitatområdet Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (H14) indgår marine naturtyper, der kan karakteriseres som lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Det drejer sig om flodmundinger (naturtype nr. 1130), kystlaguner og strandsøer (naturtype nr. 1150) og større lavvandede bugter og vige (naturtype nr. 1160). Der kan være tvivl om, hvorvidt vandområdet skal karakteriseres som "et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret". Af hensyn til forsigtighedsprincippet, har Hjørring Kommune valgt at næringsstofudvask-

ningen fra det konkrete projekt maksimalt må udgøre 1 % af den samlede udvaskning, jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Oplandet til Nordlige Kattegat og Læsø har et samlet areal på 138.765 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 3.579 tons N. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til detNordlige Kattegat 2.183 tons N/år

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1% jf. ovenfor skal merudvaskningen[19] fra et ansøgt projekt udgøre 21,83 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 2.425 ha, i et område med en reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 1% af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor:
Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 80,4 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1% jf. ovenfor skal merudvaskningen fra det ansøgte udgøre ca. 800 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 10.000 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 1% af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Statsforvaltningen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet ”Nordlige Kattegat” og ”Læsø” i perioden fra 2007 til 2010 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 71.446 til 69.227.

Denne centralt opgjorte udvikling i dyretrykket til og med 2010, kan suppleres med kommunens oplysninger for 2011 om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det er kommunens vurdering, at der over korte perioder (under 1 år) ikke sker og ikke er sket nogen afvigelse fra den generelle tendens, nemlig at antallet DE ikke stiger med tiden, men snarere falder.

Kommunen vurderer endvidere, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

[19] Med merudvaskning menes ”mer” i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

SKAGERRAK:

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof:
Skagerrak er kategoriseret som ”sårbart vandområder”, men ikke som ”meget sårbare vandområder”. Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for ”Skagerrak/Vesterhav”. Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5%-grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 3.579 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.396 tons N/år

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5% jf. ovenfor skal merudvaskningen[20] fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor:
Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Statsforvaltningen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet ”Skagerrak/Vesterhav” i perioden fra 2007 til 2010 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 81.282 til 80.609.

Denne centralt opgjorte udvikling i dyretrykket til og med 2010, kan suppleres med kommunens oplysninger for 2011 om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det er kommunens vurdering, at der over korte perioder (under 1 år) ikke sker og ikke er sket nogen afvigelse fra den generelle tendens, nemlig at antallet DE ikke stiger med tiden, men snarere falder.

[20] Med merudvaskning menes ”mer” i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Kommunen vurderer endvidere, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Bilag 6. Opgørelse over transporter

). TRANSPORT TIL OG FRA EJENDOMMEN

	Antal/mængde pr år		Kapacitet pr transport		Antal transporter pr år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
evende dyr - tyrekalve	50 Stk.	70 Stk.	3-4 Stk.	4-5 Stk….	12	12
evende dyr til slagteri	30 Stk.	45 Stk.	2-4 Stk.	3-5 Stk….	6	8
evende dyr – kvier til og a eng	50 Stk.	60 Stk.	10-12 Stk.	10-12 Stk….	6-8	8-10
øde dyr	15 Stk.	20 Stk.	*	*		
ndkøbt foder	450.000 t	550.000 t	12-18 t	18-30 t	15-20	15-20
ylle	2.065 t	3.219 t	20 t	20 t	105	150
ybstrøelse	300 t	540 t	10 t	10 t	30	55
ieselolie	10.000 l	10.000 l	1.100 l	1.100 l	9	9
ankbil, mælk	l	l	l	l	183	183
alm fra mark	75 t	100 t	5-7 t	5-7 t	15-16	16-20
ndet						